

Kirándulás Erdélyben

2017. április 30-a és május 4-e között tanulmányi kiránduláson vettünk részt Erdélyben. Az első kihívást a hajnali indulás jelentette, hiszen hiába volt vasárnap a buszunk hat órakor elindult Erdélybe.

Erdélyben királyaink közül I. Lászlónak a legnagyobb a tisztelete. Szent királyunkat az általa alapított váradi székesegyházban temették el. Összegyűjtöttük uralkodásának legfontosabb tényeit, majd ismert és kevésbé ismert Szent László legendákat hallgattunk meg, utána megnéztük a Kanonok sort, amit a helyiek „százlábúnak” hívnak, hiszen nagyon hosszú.

A Partiumot elhagyva Királyhágón át érkezünk meg a történelmi Erdély területére. 582 méter magasról csodálatos látvány tárult elénk.

A következő helyszínünk a Körösfő volt. A kis településen megkoszorúztuk Vasvári Pál kopjafáját. Vasvári Pál egyike volt a márciusi ifjaknak, és 23 évesen 1849 júliusában halt hősi halált a szabadságharcban. A gyalui havasokban a kegyetlenségükről hírhedt román mócok csalták csapdába és mészárolták le Vasvári Pált és 400 honvédtársát. Ahogy Petőfi Sándor holttestét sem találták meg, úgy Vasvári Pál földi maradványai sem kerültek elő.

A kis kalotaszegi település másik nevezetessége a fehér falú református templom.

Estére megérkeztünk szálláshelyünkre, Tibódra, a Hajnalcsillag panzióba. A kis település néhány kilométerre található Székelyudvarhelytől. Házigazdáink székely népviseletben, kedvesen, finom vacsorával vártak bennünket.

Másnap Székelyudvarhely felfedezésére indultunk. 2004-ben nyitották meg az Emlékezés Parkját, ahol 14 kiemelkedő erdélyi kötődéssel bíró személy mellszobra látható. A teljesség igénye nélkül: Csaba királyfi szobra, hiszen a székelyek a hunok leszármazottjainak tartják magukat, vagy báró Wesselényi Miklós, az „árvízi hajós” szobra, aki Erdélyben született, vagy a szabadságharc legendás lengyel származású tábornokának szobra, aki Erdélyben vezette győzelemre a magyar seregeket az orosz beavatkozásig. Feltűnt, hogy a városban alig látunk embert, de eszünkbe jutott, hogy május elseje ünnepnap, gondoltuk, a lakók otthon pihennek. A Millenniumi Székely Emlékmű megtekintése után, a Vasszékely szobra felé indultunk. Legnagyobb meglepetésünkre a szobor körül rengeteg ember gyülekezett kerékpárral, tehát a lakók nem otthon pihentek, hanem biciklitúrára, versenyre készülődtek. Mi pedig csapatokban gyűjtöttünk információt a városról. Mialatt ismerkedtünk a várossal, tényleg mindenhol, az utcán, az üzletekben csak magyar szót hallottunk, igazolódott az állítás, hogy Székelyudvarhely lakosságának 97%-a magyar.

Szejkefürdőn temették el Orbán Balázst, aki hosszú éveken át, gyalogosan végig járta Székelyföldet, és 7 kötetes művében jelentette meg a legfontosabb tényeket, történeteket szülőföldjéről. A „legnagyobb” székely 1829 és 1890 között élt. Végig sétáltunk a híres székely kapusoron és megkoszorúztuk a sírját. Székelyföldön nemcsak a székely kapuk készítésének van nagy hagyománya, hanem a fazekas mesterségnek is. Korondon Józsa János fazekas mesternél jártunk, mesélt nekünk a fazekas mesterség tudományáról, megcsodáltuk a kész portékákat és vásároltunk is néhány kisebb korondi terméket. A Kárpát-medence legjelentősebb sóvidékének központja Parajd. A parajdi sótelep Európa legnagyobb sótartaléka. A só 2700 m mélyen gyökerezik. Ilyen mélységbe természetesen nem mehettünk le, de 120 m mélyre azért lejutottunk. Külön busszal indultunk a falu központjából egy nagy „Jó szerencsét” feliratú bejáraton át a sóhegy gyomrába egy másfél km hosszú alagúton át,

majd hosszú lépcsősoron jutottunk le a bányatermekig. Végig jártuk a termet, láttunk kalandparkot, játszóteret, rengeteg ping-pong asztalt, mozit, kiállításokat, szobrokat, sőt egy kápolnát is. A második nap zárásaként körbesétáltuk a Medve-tavat, amely nevét onnan kapta, hogy formája kiterített medvebőrre emlékeztet.

Kedden a legszebb kirándulásunk során a Görgényi havasokban jártunk. Itt található Erdély egyik legszebb torlasztava, a Gyilkos tó, mely 983 méter a tengerszint feletti magasságban található. A tó 1837 nyarán keletkezett, a Gyilkos-kő északnyugati lejtőjén felhalmozódott törmelékanyag lecsúszása következtében, mely a nagy esőzések hatására zúdult le és zárta el a völgyet, ahol több patak is egyesül. A Vereskő-patak hordaléka sokszor rozsdavörösre színezte a tó vizét, innen a tó másik neve: Veres-tó. A sokkal izgalmasabb legenda szerint a tó születésének egy szomorú, szerelmi történet az alapja és az Eszter könyörgésére összeomló hegy maga alá temette a völgyben legelésző nyáját is pásztorostól, és a felszivárgó vér sokáig vörösre festette a tó vizét. A tó eredetiségét és varázsát a fenyőcsonkokkal teletűzdelt vízfelület adja. A tótól 4 kilométerre található a Keleti-Kárpátok leglátványosabb 5 kilométer hosszú hegyi átjárója, a Békás-szoros. A Pokol kapuján belépve, átsétáltunk a Pokol torkán és megpihentünk a Pokol tornácán. A keskeny úton sétálva, megcsodáltuk a magas sziklafalakat, az alagutakat és a vízeséseket. Itt végre jutott idő egy kis vásárlásra is.

A katolikus vallású székelyek híres vallási központja Csíksomlyó. Útban a kegyhely felé megnéztük Tolvajos tetőnél, a 3 nagy keresztet, melyek a honfoglalásra, Márton Áron püspök születésére illetve a csíki székelyek János Zsigmond serege feletti győzelmére emlékeztetnek. Ez utóbbi tiszteletére rendezik a csíksomlyói pünkösdi búcsút.

Madéfalván az 1764-es „veszedelem” emlékművét tekintettük meg. Az emlékmű az osztrák katonák által meggyilkolt 200 székelynek állít emléket. A legfurfangosabb matematikai feladványt ennél az emlékműnél kaptuk. A latin felirat betűi római számokat is jelentenek. Meg kellett mondanunk a számot. Persze, mint kiderült nem volt ez igazi fejtörő, hiszen a megoldás rajta volt az emléktáblán. A latin szó jelentése: gyilkosság, ha a szó betűit római számoknak tekintjük: a megoldás 1764, amikor az osztrák katonák elkövették a gaztettet. Csíksomlyón természetesen bementünk a kegytemplomba, amelynek leghíresebb látványossága és legnagyobb értéke a 16. század elején, reneszánsz stílusban, hársfából faragott Mária szobor. A 2,27 méter magas kegyszoborhoz számos legenda fűződik, illetve csodatevő erőt tulajdonítanak neki. Régi szokás, hogy a zarándokok Máriához könyörögve megérintik, megsimogatják a szobor lábát. A szobor két oldalán elhelyezett köszönetnyilvánító kis táblák emberek gyógyulásáról, boldogulásáról tanúskodnak.

Ezen a napon utolsó programként megnéztük és nagyon érdekes előadást hallgattunk meg Máréfalván a műemlék jellegű székely kapukról. Néhány kapun táblácskákat fedeztünk fel, amelyek vödröt, lapátot, vasvillát ábrázoltak. Felmerül a kérdés, milyen céllal kerültek oda? A helyes válasz nem jutott eszünkbe, a táblácskák ugyanis azt jelölik, hogy tűz esetén a ház gazdájának milyen eszközt kell vinnie a tűzoltáshoz.

Erdély szász városainak az egyike Segesvár. Szerdai programunk itt kezdődött. Segesvár az UNESCO által védettnek nyilvánított város, 1999 óta a világörökség része. Egy máig is lakott középkori várral büszkélkedik. Eredetileg 4 m magas és 930 m hosszú volt, ezt az évszázadok alatt folyamatosan magasították az itt élő igen jól szervezett céhekbe tömörülő mesterek. 200 év alatt a fal magassága néhol elérte a 15 méteres magasságot és 14 őrtornyot is építettek, amelyeket a költségeket álló céhekről neveztek el. A 14-ből 9, az óratorony, a tímárok, a

szabók, a kovácsok, a szűcsök, a csizmadiák, a mészárosok, a kötélverők és az ónművesek tornyai ma is állnak. Sajnos már nem léteznek a borbélyok, a lakatosok, a takácsok és a kádárok tornyai. A főbejáratnál az óratorony áll. Ezt nem céh, hanem a városi katonaság védte. Talán a legszebb toronynak mondható. A tető látványos, színes cserepei és a gyönyörű óra vonzza a tekinteteket. A vár főterén található a 172 fokból álló Diáklépcső, amely a várhegyen álló iskolába vezet, így az idejáró diákoknak, persze a tanároknak is nap, mint nap meg kell mászniuk. A közös séta után csapatokban kóborolhattunk a várban.

1849. július 31-én volt a segesvári csata. Bár így tanuljuk, az összecsapás nem Segesváron, hanem a Fehéregyházától keletre lévő sík mezőn zajlott. A magyar szempontból vesztes ütközet, arról is nevezetes, hogy itt esett el Petőfi Sándor, akinek a holttestét soha nem találták meg.

A Petőfi-emlékmű az Ispánkútnál a költő feltételezett elestének helyén az országút mellett áll. Egy kis dombon áll az elesett honvédek turulmadaras obeliszkje, valószínűleg a költő is alatta nyugszik. Mellette kis kert található, a kertben Petőfi Sándor szobra, valamint Bem apó domborműve, a bejáratánál kis épület, amely múzeum. A kiállításon Petőfi halálával kapcsolatos dokumentumokat, tárgyakat, multimédiás anyagot és a csatát bemutató terepasztalt láthatunk.

Délután Székelyderzsre utaztunk. Az itt álló vártemplom Székelyföld egyik legérdekesebb műemléke. Az ötbástyás erődtemplom három egységre tagolt, ezek a torony, a várfal és a templom. A templom freskója Szent László legendát örökít meg. Szent László fojtogatja a kun harcost, miközben a megmentett lány egy baltával levágja a kun lábfejét. Az erődtemplom 5 m magas fala a török időkben védelmi célokat szolgált. A várfal belső oldalán a cserepes tetők alatt élelmiszer és gabona tárolására szolgáló, szuszékok állnak. A hagyományőrző lakók ezt a mai napig használják. A legbátrabbak a nem túl stabilnak tűnő létrán felmászhattak a toronyba, hogy megcsodálják a kilátást. Ezen a napon kicsit korábban érkeztünk vissza szálláshelyünkre, nemcsak azért, hogy összepakoljunk, hanem egy játékos vetélkedőn is részt vettünk, és kicsit megnyugodtunk, hogy bár rengeteg információ zúdult ránk, azért jó néhány dolgot megjegyeztünk.

Csütörtökön korán reggel indultunk haza. Elbúcsúztunk vendéglátóinktól és a buszunk indult Budapest felé. Természetesen vissza úton még néhány nevezetes helyszínt megnéztünk. A tordai hasadék látványa ámulatba ejtett bennünket: itt egy hegylanc tetejétől a talpáig kettérepedve. A vulkáni alkotás remeke, esetleg Szent László csodatételének eredménye? Kolozsvár szülötte az igazságos Mátyás király. Szülőháza, ma a Képzőművészeti Főiskola épülete. Az épületen két emléktábla is található: az egyik magyar, a másik román nyelvű. A két szöveg nem azonos: a fő különbség Hunyadi Mátyás nemzeti hovatartozását érinti. A Mátyás király emlékmű Fadrusz János leghíresebb alkotása, az 1896-os párizsi világkiállítás nagydíját is elnyerte. A Kolozsvár jelképének számító bronz szoborcsoport központi alakja Mátyás király, akit vitéz emberei vesznek körül. A hagyomány szerint az alakok a következők: Magyar Balázs, Kinizsi Pál, Szapolyai János és Báthory István. A szobor felavatására 1902-ben került sor, nagy ünnepségek közepette, 1920 után a román hatóságok többször is megpróbálták a szobrot lebontatni. Ez nem sikerült, de néhány módosításra azért sor került. Például: a szobor talapzatán eredetileg a magyar címer volt elhelyezve, most a Matthias Rex olvasható.

Mint oly sok híres költőnk, Tamási Áron is Erdélyben született. Farkaslakán, még előző nap megnéztük sírját, a 20. századi magyar történelem megpróbáltatásait, Erdély történelmét jobban megismerve nekünk is többet jelent gondolata:

„törzsében székely volt, fia Hunniának, hűséges szolgája: bomlott századának”